

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมย่อมเกิดขึ้นจากการที่มนุษย์ได้มาอยู่ร่วมกัน และมีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสร้างสรรความเจริญให้กับสังคมที่มนุษย์ได้เข้ามาเป็นสมาชิก มนุษย์ซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติที่สำคัญที่สุดจึงควรมุ่งพัฒนาสมาชิกในสังคมด้วยการให้สมาชิกได้มีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานเบื้องต้นของมนุษย์ได้ นั่นคือการสร้างสรร "คุณภาพชีวิต" ที่ดีให้แก่สมาชิกโดยทั่วถึงกัน ทั้งนี้เพราะกำลังคนที่มีคุณภาพจะทำให้สังคมพัฒนาก้าวหน้าได้ต่อไป

คำว่า "คุณภาพชีวิต" มาจากคำภาษาอังกฤษว่า "Quality of Life"¹ สามารถแปลความหมายได้หลายความหมาย เช่น อาจหมายถึง การกินดี อยู่ดี การดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข การมีงานทำ การมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ฯลฯ คุณภาพชีวิตจึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นคำรวมรวบยอด ครอบคลุมสภาพของชีวิตในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม หรือคุณธรรม ซึ่งในทุกด้านนี้ควรได้รับการพัฒนาและสนองตอบตามความต้องการของแต่ละบุคคล และจะเป็นสภาพความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างน้อยที่สุดคนเราควรต้องมีอาหารกิน เพื่อยังชีพอยู่ได้ มีที่อยู่อาศัย รวมทั้งมีโอกาสได้รับการพัฒนาทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ คุณภาพชีวิตจึงเป็นชีวิตที่สภาพความต้องการพื้นฐานด้านต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการตอบสนอง

---

¹เย็นใจ เลขาหวิธ, "คุณภาพชีวิต : ความคิดรวบยอดของประชากรศึกษา," วารสารประชากรศึกษา 4 (สิงหาคม 2520): 46.

ถ้าบุคคลมีชีวิตที่ "มีคุณภาพ" เขาก็จะสามารถเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมได้ ไม่เป็นภาระของสังคม และยิ่งจะช่วยให้สังคมพัฒนาก้าวหน้าต่อไป การที่บุคคล จะได้ มาซึ่งคุณภาพชีวิตอันสมบูรณ์นั้นย่อมต้องอาศัยปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง คือ การศึกษา ทั้งนี้ เพราะ การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากรซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป และหากพิจารณาในช่วงเวลายี่สิบปีที่ผ่านมา นี้ดูจะเป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษาเป็นหัวใจที่แท้จริงของการพัฒนาประเทศ จึงได้ มีการตระหนักถึงความสำคัญและได้มีการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ดังที่ วิทยากร เชียงกูล ได้กล่าวสนับสนุนไว้ว่า

...การศึกษาได้รับความสนใจจากนักวางแผนพัฒนาประเทศในปัจจุบัน เพราะมีการวิจัยจนประจักษ์ชัดว่า การลงทุนทางการศึกษาอบรมมี ผลโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเป็นตัวที่จะไปช่วยพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมอีกทีหนึ่ง...¹

สภาพปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาวัยรุ่น ฯลฯ สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเป็น เพราะบุคคลยังมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีเพียงพอ ดังนั้นหากสามารถทำให้บุคคลเหล่านี้ได้มีชีวิตที่ "มีคุณภาพ" โดยผ่านทางการศึกษา เขาก็จะสามารถเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ไม่เป็นภาระแก่สังคม ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลไม่ได้รับการศึกษา หรือไม่มีโอกาสที่จะแสวงหาความรู้ เพื่อ เพิ่มพูนความ สามารถให้แก่ตนเองได้ ผลก็คือ เขาจะกลายเป็นผู้ไร้สมรรถภาพ ขาดอาชีพ ยากจน ฯลฯ อันจะก่อให้เกิดปัญหาของสังคม เป็นวัฏจักรไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้นสังคมที่ได้รับการ พัฒนาจึงย่อมประกอบไปด้วยสมาชิกในสังคมที่มีคุณภาพ โดยผ่านขบวนการทางการศึกษา ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญของการเสริมสร้างความสามารถ ความเจริญ ของบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม และคุณธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานใน การที่จะให้บุคคลได้รู้จักที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงมี

¹วิทยากร เชียงกูล, "การศึกษากับการพัฒนาสังคม," วารสารเศรษฐศาสตร์ 9 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2522): 41.

บทบาทด้านคุณภาพชีวิต ดังนี้¹

1. การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ คุณภาพชีวิตมนุษย์ต่างไปจากคุณภาพชีวิตของสัตว์อื่น ๆ ตรงที่มีความสามารถในการใช้ปัญญาแก้ปัญหา บุคคลจะต้องมีความรู้ ทักษะ เรียนรู้ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ รู้จักวิธีแสวงหาความรู้และทักษะเพิ่มเติมโดยมิได้หยุดยั้งตลอดชีวิต รู้จักปรับตัว ฯลฯ นอกจากนั้น การศึกษายังช่วยให้คนในสังคมผูกพันซึ่งกันและกัน รวมตัวกันเป็นกลุ่ม แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมและความเป็นชาติด้วย

2. การศึกษาเป็นพาหนะที่ช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านอื่น ๆ อิทธิพลของการศึกษาแทรกซึมไปทุกเรื่อง ดังจะเห็นได้เป็นตัวอย่าง เช่น แม้ว่ามีอาหารอุดมสมบูรณ์ แต่หาไม่รู้จักรับประทานอาหารที่ร่างกายต้องการ คุณภาพชีวิตจะดีไปได้เองก็หาไม่ หรือแม้จะมีอาหารตามที่ร่างกายต้องการ แต่หาไม่รู้จักดูแลลักษณะในการปรุงอาหาร การบริโภคอาหารนั้นจะไปประโยชน์ตามที่ควรจะได้ได้อย่างไร ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการศึกษามีปัจจัยร่วมในขบวนการนี้ เป็นทั้งด้านแนวตั้ง คือ การศึกษาเป็นส่วนงานหนึ่ง และเป็นทั้งด้านแนวนอน คือ บริหารส่วนงานอื่น ๆ อันจะมีส่วนช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านอื่น ๆ ด้วย

3. การศึกษาเป็นตัวเร่งการพัฒนาอื่น ๆ ยกตัวอย่างการพัฒนาชีวิต ด้านเศรษฐกิจที่หวังจะให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการเพิ่มผลผลิตด้านเกษตร หรือการพัฒนาอาชีพนอกสาขาเกษตร เช่น อุตสาหกรรมขนาดย่อม ล้วนแล้วแต่จะต้องมีการเรียนรู้ และปรับปรุงด้านเทคนิควิธีการที่เหมาะสม ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมบุคคลให้มีความสามารถ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งค่านิยมการรับของใหม่เป็นต้น

โดยที่บุคคลแต่ละคนในสังคมย่อมมีความแตกต่างกันตามระดับฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจ สมาชิกในสังคมจึงย่อมมีความสนใจ ความคิด ความต้องการ พฤติกรรม

¹สายสุวี จุติคุณ, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต," วารสารการศึกษาแห่งชาติ 4 (สิงหาคม-กันยายน 2523): 20-21.

ต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน จึงได้มีการจัดกลุ่มของผู้ที่มีความเหมือนกันไว้พวกเดียวกัน ดังเช่น
 ในค่านการศึกษา นั้น อีมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) ได้กล่าวไว้ว่า ใน
 แต่ละสังคมบุคคลที่อยู่ในชั้นต่าง ๆ (social milieux) ย่อมได้รับการศึกษาต่างกัน
 เป็นต้นว่า พวกชนชั้นผู้ดี (Patrician) ย่อมได้รับการศึกษาต่างจากพวกไพร่
 (Plebian) ในสมัยโรมันพวกขุนนางก็ได้รับการศึกษาต่างจากชาวนา¹ และด้วย
 เหตุที่การศึกษาได้เข้ามามีบทบาทด้านคุณภาพชีวิตดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงน่าที่จะมี
 ผลกระทบไปถึงคุณภาพชีวิตของแต่ละกลุ่มบุคคลด้วย

การที่บุคคลแต่ละคน จะได้รับการศึกษาอย่างไรมัน มีบุคคลหลายฝ่ายที่เข้ามา
 เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น ครูซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการให้การศึกษาแก่นักเรียน นอกจากนี้
 ผู้ปกครองซึ่งเป็นบิดาหรือมารดาหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูส่งเสียให้นักเรียนได้ศึกษา
 เล่าเรียนก็เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญ และมีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียน
 เป็นอย่างยิ่ง ความสำคัญของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนนั้น เริ่มตั้งแต่การอบรม
 เลี้ยงดูไปจนถึงการให้การศึกษาแก่นักเรียนด้วย ผู้ปกครองจะเป็นผู้ปลูกฝังค่านิยมใน
 สังคม จริยธรรมหรือเศรษฐกิจแก่นักเรียน ตลอดจนถึงการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การ
 เป็นสมาชิกที่ดีในสังคม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของนักเรียน
 ซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้วางพื้นฐานในเบื้องต้น²

ก่ สวัสดิศัพทนิพนธ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้ปกครองว่า

...ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลซึ่งจะรับผลการเล่าเรียนของนักเรียนใน
 โรงเรียน ถึงแม้จะไม่มีความรับผิดชอบในกิจการของโรงเรียนเต็มที่

¹ อ่างใน ฑิตา รัชพล เมือง, สังคมวิทยาการศึกษา (กรุงเทพฯ:
 ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 124,
 131.

² Robert J. Havighurst and Bernice L. Neugarten,
Society and Education, (Boston: Allyn and Bacon Inc., 1967),
 P.149.

ก็ตาม แต่ผลของการศึกษาของนักเรียนมักจะตกไปอยู่กับผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนในชั้นสุดท้าย...¹

ด้วยเหตุนี้ ผู้ปกครองจึงนับว่าเป็นผู้มีความสำคัญต่อการศึกษาของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง คุณภาพของการศึกษาที่นักเรียนได้รับ เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งเสริมให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตอันพึงปรารถนาได้ ดังนั้นความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และควรได้รับความสนใจ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องดังกล่าว โดยศึกษาว่า ผู้ปกครองที่มีระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นในเรื่องคุณภาพชีวิตอย่างไร รวมทั้งจะมีความต้องการ ความคาดหวัง และบทบาทอย่างไรต่อการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน เพื่อนำความคิดเห็นเหล่านี้มาเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาได้พิจารณาในการที่จะจัดการศึกษาต่อไป รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงบทบาทของตน เกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่างระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องต่อไปนี้
  - 1.1 ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต"
  - 1.2 ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน
  - 1.3 บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

---

¹ กอ สวัสดิพานิชย์, "บทบาทของผู้ปกครองและครูในการพัฒนาการศึกษาของเยาวชน," มิตรครู 21 (31 ตุลาคม 2521): 21.

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่างระดับฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจ เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังปรากฏในข้อ 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องต่อไปนี้

ก. ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต" ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อสถานะความเป็นอยู่ของบุคคลที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐาน 5 ด้าน เพื่อการมีชีวิตที่ "มีคุณภาพ" อันได้แก่

1. สภาพความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย
2. สภาพความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ
3. สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา
4. สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสังคม
5. สภาพความต้องการพื้นฐานด้านคุณธรรม

ข. ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ศึกษาเกี่ยวกับ

1. ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับ
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อปริญญาบัตร
3. การจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง

5 ด้าน คือ

3.1 การจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย

3.2 การจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ

3.3 การจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา

3.4 การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้าน

สังคม

3.5 การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้าน

คุณธรรม

ค. บทบาทของครูปกครองที่มีต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

ศึกษาเกี่ยวกับ

1. บทบาทของครูปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้าน

ร่างกาย

2. บทบาทของครูปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ

3. บทบาทของครูปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้าน

สติปัญญา

4. บทบาทของครูปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสังคม

5. บทบาทของครูปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้าน

คุณธรรม

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) ที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) ที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยกชั้น (Stratified Random Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 432 คน จำแนกเป็นกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ จำนวน 148 คน กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง จำนวน 150 คน และกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง จำนวน 134 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีเนื้อหาครอบคลุมความคิดเห็นของครูปกครองเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ครอบคลุมเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open ended)

ตอนที่ 2 ครอบคลุมเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน มีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open ended)

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ (Scheffé Test)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คุณภาพชีวิต หมายถึง สถานะความเป็นอยู่ของบุคคลที่สนองความต้องการพื้นฐาน 5 ด้าน เพื่อการมีชีวิตที่ "มีคุณภาพ" อันได้แก่ สภาพความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม และคุณธรรม

การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึก ความคิด หรือทัศนคติของบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดาหรือมารดาหรือผู้ที่มีบุตรหลานหรือเด็กในความปกครอง เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) ในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 (ม.4-ม.5-ม.6) สำหรับการท้าววิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

(ม.6)

ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง ฐานะฐานะของผู้ปกครองที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างซึ่งวัดได้จากระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบความหมาย "คุณภาพชีวิต" ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง
ต่าง ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ
2. ได้ทราบความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองต่าง ฐานะ
ทางสังคมและเศรษฐกิจ ในเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน เพื่อ
เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องของในวงการศึกษาได้พิจารณาในการที่จะจัดการศึกษาต่อไป
3. ได้ทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่าง ฐานะทางสังคมและ
เศรษฐกิจ ในเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
นักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการกระตุ้นบทบาทของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษา
4. เป็นข้อมูลสำหรับคนควาเพิ่มเติม